

ραστε ἀκέραιο, αὐτοστιγμῇ τὸ ἄλογο ἔπεσε νεκρὸ καὶ ὁ ἀφροισμένος καθ'αλάρας κυνηγός, ὁ Φρίτης, ρίχτηκε μέσα στὰ χαμόκλαδα. Ἑλλαψα—τὶ λέγω—διὰ τῆλογο ἐκείνο τὸ βαρβάτο μὲ τὰ λιγνὰ τὰ πόδια καὶ τὰ παχειὰ τὰ πισινὰ, ποῦ ἐκρατοῦσε τὸν λαίμυρ του ὑψηλὰ καὶ ὑπερήφανα ὅπως τὸ ἐρμύνηυτε ἡ ράτσα πῶτρεχε στὸ αἷμα του, ἡ μιστὴ κοζάκου καὶ ἡ ἄλλη ἀράπικη.

— Ὅχι τὸ θάψω, εἶπε μὲ τὰ κλάμματα ὁ Φρίτης.

Καὶ τὸ θάψαμε τὴν νύκτα εἰς τὴν ἐρημιὰ ἐκείνη βιαστικὰ νὰ μεσονυκτωθούμε εἰς τὸ Χατιπλάρ ποῦ ἦταν ἄλλαις δύο ὥραις μακριά. Μὰ ὁ Φρίτης ξικκολούθησε νὰ κλαίῃ ὥς 'που ἔβγαλε τὴν καρμπίνια του ἔκαμψε ἕνα λάκκο εἰς τὸ μνημεῖα κατὰ τὸ κεφάλι ἔθαψε μαζὶ τὸ φονικὸ του ὅπλο καὶ εἶπε:

— Ἀνάθεμά με στὸ ἐξῆς ἂν πιάσω ὅπλο διὰ κυνήγι.

Ἀνάθεμα. εἶπα καὶ ἐγώ, ἂν μάθω τί θὰ πῇ κυνήγι. Αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο καὶ τὸ ὕστερο εἰς τὴν ζωὴν μου!

N. I. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ.

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

(Μυθιστόρημα TH. BENTZON).

(Ἰδε σελ. 182).

Ἡ Εὐαίρη πρὸς τὴν Ὀδέττην.

11 Μαρτίου

Πολὺ προχωρεῖ ἡ παρατηρητικότης σου, ἀγαπητή. Σέ βεβαιῶ ὅτι ἂν ἡ μνήμη τοῦ μακαρίτου καὶ Νόελ — ὁ Θεὸς ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν του — δὲν ἐπιβαρύνεται μὲ τὸ ἐλάχιστον ἀδίκημα ἐναντίον σου, πολὺ ὀλιγώτερον ἐνόησε εἶναι ὁ Μάξ Ρενάλ, ὁ συζυγός μου καὶ ὅμως, ἂν δὲν ἤρχετο ἐγκαίρως ἡ Κλαίρη, θὰ εἶχα καὶ ἐγὼ ἴσως τὰς ὥρας τῶν βασάνων καὶ θλίψεων μου. Διὰ νὰ γεννηθῶσι παρὰ τράγωδα καὶ παρεξηγήσεις μεταξὺ τῶν συζύγων δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι διαφόρου ἐθνικότητος, ἀρκεῖ — νομίζω πῶς θὰ πῶ μίαν ἀνοησίαν — νὰ εἶναι ἐκεῖνος ἄνδρας καὶ ἐκείνη γυναίκα, δηλαδὴ εἰς τοὺς ἀντίποδας ὁ ένας τοῦ ἄλλου. Ποτὲ δὲν εἰμυόρεσα νὰ διευκρινίσω καθαρῶς τὴν ἰδικήν μου περίστασιν, καὶ δὲν θὰ μοῦ κατοφάνῃ νὰ σε πάρω κριτὴν, ἀπὸ ὅμως μάθης πρῶτα ὅτι, παρελθούσης τῆς καταιγίδος, εὐρίσκουμαι σήμερον πληρέστατα ἱκανοποιημένη ἀπὸ τὴν τύχην μου. Ἡ καταιγὶς αὕτη, ἐλαφρά, προσωδική, ἡ ὁποία ἐκτός τινος ὑποκόψου μυκηθμοῦ ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας μου, μένει μόνον ὡς δυσάρεστος ἀνάμνησις τώρα, ἐξερομένη ὀλίγον ἐξ αἰτίας τοῦ Μάξ, ἀλλὰ περισσότερον ἐξ αἰτίας τῶν πτωχῶν μας γονέων, οἱ ὁποῖοι ἀνεμυγνύοντο περισσότερον

τοῦ δέοντος μὲ ἡμᾶς. Ἀγαπητὴ Ὀδέττη, ἐπίτρεψέ με νὰ σου πῶ, ὅτι εἶσαι πράγματι πολὺ περισσότερον ἀγγλὶς παρ' ὅ,τι νομίζεις καὶ ἡ ἰδίᾳ, ὅταν μοῦ ὁμιλεῖς ὡς τεύχος τοῦ Τόυκιντζ, περὶ τρελλοῦ καὶ ἐμπαθοῦς ἔρωτος. Ὑπάρχουν εἰς τὴν Γαλλίαν ἔρωτες πρὸ τοῦ γάμου; δὲν εἶναι τὸ πάθος περασμένη μόδα πλέον, ἀπὸ μὲν μὲν καὶ μετὰ βίας τὸ παραδεχόμεθα εἰς τὰ μυθιστορήματα; Ἐγὼ τοῦλάχιστον τὸ ὁμολογῶ ὅτι, ἂν καὶ ἀγαπῶ μὲ ὅλας μου τὰς δυνάμεις τὸν σύζυγόν μου, ἐννοῶ ὅμως πολὺ καλύτερον τὴν Ζυπ παρὰ τὴν Σάνδην. Καὶ ἀκόμη ἐγὼ δὲν εἶμαι καὶ τόσον ἀνακατωμένη εἰς αὐτὴν τὴν κίνησιν. Ἐκείναι ὅμως ποῦ εἶναι, δὲν εἰμποροῦν νὰ ποικύβουν ὅτι ἡ μόδα ἀνεκατῶνεται ὀλίγο πολὺ εἰς ὅλα. Ὁ τροχὸς γυρνᾷ διὰ τὰ αἰσθήματα ὅπως καὶ διὰ τὴν τουκλέταν. Μία γυναίκα σήμερον μὲ τοιαύτα αἰσθήματα καὶ πάθη θὰ ἦτο ἡναγκασμένη νὰ φέρῃ καὶ ἄλλα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἐποχῆς διὰ νὰ εἶναι πλήρης ἡ ὁμοιότης μὲ τὰς ἡρωίδας τοῦ Βελζῆκ. Καὶ ἂν μάλιστα πρόκειται περὶ κορασίδων...

Ὅχι ἐνθυμῆσαι βέβαια πῶς ὑπανδρεύθης. Καὶ μ' ἐμὲ συνέβη ἀπαράλλακτα τὸ πρᾶγμα. μὲ τὴν διαφοράν ὅτι ἐπειδὴ ὁ καὶ Μάξ Ρενάλ ἦτο νέος πολὺ κομψότερος τοῦ Τζάκιντς Νόελ, καὶ πολὺ εὐχαριστότερος ὑπὸ πᾶσας τὰς ἐπόψεις, μοῦ ἤρесе, φυσικῶς τῷ λόγῳ, περισσότερον. Ἄλλως τε μὲν ὅτι τὸν ἐγνώριζα, ἂν καὶ ὁ πατήρ μου καὶ ὁ ἰδικός του ἦσαν πάλαιοι συμμαθηταὶ καὶ αἱ μητέρες μας ἦσαν πολὺ σχετικαί. Οἱ νέοι τότε κάμνουν ὀλίγας ἐπισκέψεις, συχνάζουν μόνον εἰς κάποιον καλλιτεχνικὸν κύκλον, τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ὁποίου ἐροθοῦντο ἀκριβῶς οἱ γονεῖς τοῦ. Πικρα συχνάκις τὴν καὶ Ρενάλ νὰ παραπονεῖται μὲ τὴν ἀθεράπευτον ἀνηρίαν τοῦ υἱοῦ τῆς, ὅστις ἔτρεφεν ἀντιπάθειαν κεκαχυμένην ἐναντίον τῶν ἐπιστημῶν, εἰς τὰς ὁποίας μολατὰς ὅλοι οἱ ἰδικοὶ τοῦ ἐχρεώσθουν τὴν φήμην καὶ τὸν πλοῦτον των. Εἰς τὸ σχολεῖον δὲν εἶχε κάμει καμίαν ἀπὸ τὰς ἐπιτυχίας ἐκείνης, ποῦ ἀποτελοῦν συνήθως τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν γονέων προητοιμάσθη μ' ὅλην τὴν ἀνείσιν του διὰ τὰς προφορικὰς ἐξετάσεις, ὑπέστη ὡς ἐρασιτέχνης τὰς διδακτορικὰς του εἰς τὴν νομικὴν καὶ ἐκτοτε δὲν ἔδεξε καμίαν κλίσιν διὰ κανένα στήδιον. Τὰ ὑπουργεῖα εἶναι τὸ φυσικὸν καταφύγιον τῶν ἀδιαφόρων τοῦ εἶδους τούτου. Διὰ τῆς βίας καὶ πάλιν ἐμπρωξάν τὸν Μάξ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἐπειτα ἀπὸ τὸν εἶδαν νὰ κἀθεταὶ ἥσυχα ἥσυχα εἰς ἕνα γραφεῖον, ἐσκέφθησαν ἐννοεῖται νὰ τὸν νυμφεύσουν. Κατ' ἀρχὰς δὲν εἰδείκνυε καὶ μεγάλην διαθεσιν καὶ προθυμίαν, ἀλλὰ ἐπεράσθημεν μαζὶ μερικὰς ἐβδομάδας καλοκαρινὰς εἰς τὰ Πυρηναια καὶ ἡλλαξεν γνώμην.

Ὅταν τοῦ ἐδόθη ἡ χεὶρ μου, τοῦ Μάξ ὁ μισθός ἦτο ὅλος διόλου γελοῖος, πρᾶγμα ἄλλως τε χωρὶς σημασίαν, διότι ἡ προίκα τοῦ ἦτο ἐπάνω κάτω ἴση

μέ την ιδιικήν μου. Τό ούσιώδες, ἐσκέπτοντο, ἦτο πού εἶχε μίαν θέσιν τακτικήν, καί ἠδύνατο ὅτι ὦραν ἤθελε νά εἰσέλθῃ κατ' εὐθείαν εἰς τόν διπλωματικόν κόσμον. Καί νά σου πῶ, τό στάδιον αὐτό μέ ἐγάρ-γάλιζεν, διότι εἶχα τόσον ὀλίγον ταξιδεύσῃ! Ἀλλά καί τίποτε δέν μᾶς ἐβίαζεν ἀκόμη. Ἀγαπούσαμεν τό Παρίσι καί οἱ δύο μας, καί οἱ γονεῖς μας δέν δυσχερεστοῦντο νά μας ἔχουν κοντά τους. ὥσον τό δυνατόν περισσότερον.

Ὁ Μᾶξ ἄφινε ἕκαστον νά κάμνῃ τὰ σχέδιά του, χωρίς νά ἀναιμιγνύεται καί πολύ· δέν ἀγαπᾷ τήν πάλιν ὁ πτωχός μου Μᾶξ. Μίαν φοράν μόνον, κατὰ τό λέγειν του, ἐξηγέρθη σύσσωμος ὅταν ἠθέλησαν νά τόν πείσουν ὅτι πρέπει νά βοηθήσῃ τόν πατέρα του εἰς τό ἐμπόριον τῶν χημικῶν προϊόντων. Ἴσως ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου νά αὐτοκολακεύεται ὀλίγον. Τόν εἶδον ἀκολουθῶς νά ἐπιμένῃ, μετριοπαθῶς μὲν, ἀλλά καί μέ μίαν ἀκαταμάχητον σταθερότητα. Θά κρίνῃς, ἄλλως τε, καί μόνη σου... Ἀ! ὑπῆρξε πολύ ἱκανός, πολύ ἰσχυρός. Μέ τὰ πολλά μόνον ἐπροδόθη τότε πού μοῦ ἔστειλε, κατὰ τήν ἐποχὴν τῶν ἐρώτων μας, κρυμμένους μέσα εἰς τὰς καθημερινὰς ἀνθοδέσμας του στίχους ἐρωτικούς... Ὡ τρέλλα, τρέλλα!.. κατὰ τήν γνώμην μου τοῦλάχιστον... Ἡ μαμὰ τοὺς εὔρεν ὀλίγον ζωηρούς· ἐπὶ τέλους ἐπρόκειτο νά νυμφευθῶμεν μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας. Τοὺς γνωρίζεις ἴσως τοὺς ἐρωτικούς ἐκείνους στίχους, διότι συνεξεδέθησαν κατόπιν εἰς τήν νέαν ἐκδοσιν τῶν *Μεθῶν* του — μία μικρὰ σειρὰ ἐπιγραφομένη *Δορίνα*. Προφανῶς δέν ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ ἐρασιτέχνου τῆς ποιήσεως. Ἐπρεπε νά δυσπιστώμεν, πρὶ πάντων ὁ πατήρ μου, πού τόν γνωρίζεις... Ἀλλά ἦτο τόσον εὐχαρίστημένος πού ἐπαιροῦν τὸν υἱόν τοῦ παλαιοῦ του φίλου Ρενάλ, ὅπως πῆρχε τόση συμφωνία εἰς τὰς κλίσεις καί τήν θέσιν τῶν δύο οἰκογενειῶν, ὥστε παρέβλεπε καί πολλὰ ἄλλα πράγματα.

— Αἱ! αὐτός ὁ νέος στιχοῦργεῖ ὅσον διὰ νά σκοτώνῃ τὸν καιρὸν του· δέν εἶνε καί μεγάλο τό κακό. Βλέπεις, μιά μικρὴ ἀνθοδέσμη διὰ τήν Ἀμαρυλλίδα του, ἡ περίστασις τὸ καλεῖ...

Αὐτὴ ἦτο ἡ μόνη παρατήρησις τοῦ πατέρα, ὁ ὁποῖος θά ἐπρόσθετεν ὑποθέτω κατ' ἰδίαν:

— Τόσο τὸ καλύτερο ἂν αὐτός ὁ ταιριασμένος γάμος τῆς κόρης μας εἶναι καί γάμος κλίσεως...

Ἄλλαι στίχοι ἐπηκολούθησαν τοὺς πρώτους, οἱ ὁποῖοι μέ ἐθέλξαν, χωρίς νά ἀνταρτήσουν τοὺς γονεῖς μου. Ἀλλ' ὅταν ἀκολούθως ἀπεδείχθη ὅτι αὐτό τὸ σκότωμα τοῦ καιροῦ, πού ἠνείχοντο ὡς τότε, ἦτο πράγματι ἡ κυρία ἐνασχόλησις ἐκείνου, πού ἐνόμιζαν σοβαρὸν, ἂν οὐχὶ ἐργατικόν, τότε ἐξέσπασε γενικὴ ἡ ἀπελπισία.

Εὐθύς τήν ἐπιούσαν τῶν γάμων μας, ὁ Μᾶξ μοῦ ἔκαμιν μίαν ἐξομολόγησιν, τήν ὁποίαν ἄλλως τε ἐθεώρει περιττήν, πεπεισμένος ὅτι ἡ ποιητικὴ ἀ-

ποστολή, τήν ὁποίαν εἶχε διεκπεραιώσῃ ὑπὸ τοὺς αἰσίους οἰωνοὺς καί τήν αἰγίδα τῶν ἐρωτικῶν του γαρδειῶν, μοῦ εἶχεν ἀνοίξῃ ἀρκετὰ τοὺς ὀφθαλμούς. Μοῦ ἐφανερώσεν ὅτι ἦτο συγγραφεὺς ἐνὸς τεύχους ποιήσεων, ἡ ἐπιτυχία τῶν ὁποίων εἶχε συνοδευθῇ καί μέ ὀλίγον πολὺ σκανδαλόν. Ἡ ἐκπληξίς τήν ὁποίαν θά ἠδύνατο νά μοῦ προξενήσῃ τοιαύτη ἀποκάλυψις ἐλάθη, τὸ ἐννοεῖς, μέσα εἰς τόσας νέας ἐγυπώσεις. Μόνον αἰσθάνομαι τώρα ἀμυδρὰς τύψεις διότι δέν ἐδείχθην ὅσον ἔπρεπε θαμβωμένη ἀπὸ τήν δόξαν τοῦ θεοῦ, πού ἀπεκαλύπτετο. Ὀλίγα δευτερόλεπτα ὀχληρᾶς σιωπῆς ἐπηκολούθησαν αὐτὸ τὸ θαυμάσιον μηχανήμα, πού προητοίμασε μετὰ τόσης φροντίδος ὁ σύζυγός μου.

Φαντάσου ἕνα βασιλόπουλο τῆς Χαλιμάς πού μεταμφιέζεται εἰς ἔμπορον διὰ νά φθάσῃ μέχρι τῆς χαριτωμένης βασιλοπούλας τῆς Κίνας, καί πού ἀποκαλύπτεται αἰφνὴς ὑπὸ τήν πρόστυχον ἐκείνην μασκαράταν, ἐνῶ τῆς λέγει σιγὰ σιγὰ, εἰς τήν καλυτέραν στιγμὴν:

— Ναι, εἶμαι ὁ Καμαραλτζαμάν!

Ἄν, ἀντὶ νά τήν εὕρῃ γοητευμένην, τήν ἴδῃ ἀνκυδόν, φαντάζεται τήν ιδιικήν του ἀπογοήτευσιν. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἔπαθα, καί τὸ ἐννοῶ μὲνις σήμερον, μέ τὸν πτωχόν μου τὸν Μᾶξ.

Ἡ σκέψις ὅτι δέν εἶχα διαβάσῃ τίποτε ἰδικόν του, ἐκτός ἀπὸ μερικὰ σεμνὰ καί πλήρη εὐλαβείας σοννέτα, τὰ ὁποῖα τοῦ εἶχον ἐμπνευσῇ ἐγὼ ἡ ἰδία, τὸν ἀνεκούρισεν ὡπωσδήποτε ὀλίγον. Ἀνέλαβε νά μέ κάμῃ νά ἐννοήσω καλύτερα τί ἄξιζε καί πόσον ἔπρεπε νά με κολακεύῃ αὐτὴ ἡ μεταμόρφωσις τοῦ γοαρειοκράτου εἰς ποιητήν. Μοῦ ἔδωσεν ἕνα ἀντίτυπον τῶν *Μεθῶν* του, ἐπὶ χάριτος μεταξωτοῦ μ' ἕνα δέσιμον καλλιτεχνικώτατον καί μοῦ εἶπε μέ ἄφρητον τρυφερότητα.

— Δέν ἐτόλμησα νά προσθέσω αὐτὸ τὸ κομψοτέ-χνημα εἰς τὸ κἀνιστρον τῶν νυμφικῶν σου δώρων, διότι χθὲς ἀκόμα ἦσαν παιδί· ἀλλ' αὐτὸ ἀνήκει εἰς τήν γυναικῇ μου· ἐδῶ εἶναι τὸ καλύτερον μέρος τοῦ ἐκυτοῦ μου· ὅλα μου τὰ ὄνειρα, ὅλαί μου αἱ θλίψεις, αἱ χαραὶ τῆς ζωῆς μου, οἱ ἐρωτές μου ὅλα πού ἀπηυθύνοντο πρὸς σέ, μικρὴ μου, χωρίς νά σε γνωρίζω, καί οἱ ὁποῖοι ἀπεπλανῶντο ἐνίοτε καθ' ὁδόν. Δέν ἔχω πλέον δικαίωμα νά σου κρύψω τίποτε, διότι σ' ἀγαπῶ· ἰδοὺ τὸ παρελθόν. Τὸ παρόν, τὸ μέλλον, εἶναι εἰς τὰς χεῖρας σου, θά τὰ διαπλάσῃς κατὰ βούλησιν καί τὰ μέλλοντα ἔργα μου θά-ξίζουσιν, χίλιες φορές, τὸ νοιώθω, καλύτερα ἀπὸ αὐτὸ τὸ δοκίμιον, χάρις εἰς τήν εὐτυχίαν πού θά μοῦ δώσῃς.

Δέν ἐλησμόνησα οὐτε λέξιν ἀπὸ αὐτὴν τήν μικρὴν δημηγορίαν, μοῦ ἐκτύπησεν κατ' εὐθείαν εἰς τὴν καρδίαν, ὅσο καί ἂν ἦτο ἀκόμη σκοτεινὴ δι' ἐμέ. Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς σπανίας ὥρας πού μ' ἄφηνεν μόνην ὁ Μᾶξ, ἀνοίξα τὸ βιβλίον ὅπως θάνοιγεν ἡ

Πανδώρα τὴν πυξίδα... Ἡ Πανδώρα δὲν ἦτο; ξέ-
ρεις τὰ σασιζῶν ὀλίγον εἰς τὴν μυθολογίαν. Βέβαια
ἡ Πανδώρα ἦτο ποῦ ἔφερεν ἐκείνην τὴν πυξίδα γε-
μάτην ἀπὸ κακὰ, ἀλλὰ ἡ ἄλλη ἐκείνη ἡ περίεργος
ἡ Ψυχὴ ἄνοιξε ἓνα ἄλλο κουτί, δὲν ξεύρω ποῖο, καὶ
ἔπεσεν ἀναίσθητη, ἐπειδὴ τὴν ἐπνίξαν δηλητηριώ-
δεις ἀτμοί. Μὲ πειράζει νὰ παρὰβάλλω τὸν χαῦνον
ἐκείνον πεσσιμισμόν τῶν Μεθῶν μὲ φαρμακερὸν
μίασμα. εἶναι ὅμως ἡ ἀλήθεια ὅτι δὲν ἤμουν καθό-
λου προετοιμασμένη νὰ τὸ ἀναπνεύσω. Μοῦ ἐπροξέ-
νησαν μίαν ἐντύπωσιν τρόμου μᾶλλον παρὰ θαυμα-
σμοῦ. Ἐσκέφθην ὅτι ὁ ἀξιώρατος ἐκεῖνος νέος, ποῦ
ἐνυμνεύθην τὴν προτεραιὴν καὶ ἐνδομίζα ὁμοίᾳ μου,
ἦτο ἀπεναντίας φύσεως ὅλως διόλου διαφορετικῆς,
παράδοξος, μελαγχολικὸς καὶ ἐγὼ δὲν ξεύρω τί
ἄλλο. Μὲ κατελύπησαν προπάντων αἱ βλαστημῖαι
του. Βραδύτερον ἐνόησα ὅτι ἡ δαιμονικὴ ἐκείνη ἀ-
σέβεια ἦτο ἀμφιβολία μόνον... ἀμφιβολία βασιανι-
σμένη ὀλίγον, ἀλλὰ τότε δὲν ἐνόουν τίποτε ἄλ-
λο, παρὰ ὅτι ὁ σύζυγός μου δὲν ἐπίστευεν εἰς τὸν
Θεόν, ὅτι θὰ εἶχε πολλάς περιπετείας καὶ ὅτι ἔ-
πρεπε, διὰ νὰ τὸν κάμω εὐτυχῇ, νὰ κοπιᾶσω πολὺ
περισσότερον παρ' ὅσον, ἀπὸ καλωσύνην τοῦ βέβαιου,
ἔλεγεν. Εἰς αὐτὰ ἐπάνω, ἀνελύθην εἰς δάκρυα.
Ἐπὶ τέλους, νὰ μεταπέσῃ κανεὶς ἀπὸ τὸ γάλα
καὶ τὴν ζάχαριν ποῦ τρέφουν τὰς νεάνιδας, εἰς ἓνα
κρασί τόσον δυνάτον, ὀλίγον τὸ ἔχεις; Ὅταν ὁ
Μᾶξ μὲ ἐπανεῦρεν κλαίονταν μὲ τὸ βιβλίον ἀνοιχτὸ
εἰς ἓνα κάποιον ποίημά του, διὰ τὸ ὅποιον εἶναι
ιδιαιτέρως ὑπερήφανος, ἐκείνην τὴν ἔξοχον φρίκην
ποῦ ἐπιγράφεται τὸ *Μηδὴν*, μὲ ἔσφιζε μετὰ παρ-
φορᾶς ἐπὶ τοῦ στήθους του. Τί παράδοξον νὰ εἶναι
τόσον ὀλίγον διωρτατικοὶ οἱ μεγαλοφυεῖς ἄνδρες εἰς
πράγματα διὰ τὰ ὅποια ἡ βλακωδεστέρα ἀπὸ ἡμᾶς
ἔχει τόσην ὀξύδερειαν! Καθ' ὅλην τὴν σελήνην
τοῦ μέλιτός μας ὁ Μᾶξ δὲν ἀντελήφθη τὴν ιδιαιτέραν
φρίκην, ποῦ μοῦ ἐνέπνεεν· ἔβλεπεν, νομίζω, μόνον
ὅ,τι συνέβαινε μὲσα του, μίαν ἀνθησιν αἰσθημάτων
νέων καὶ ἡδυτάτων, ἂν κρίνω τοῦλάχιστον ἀπὸ ἐκεῖ-
νη τὰ στοιχοῦργήματα, ἀληθινὰ λεπτὰ καὶ τρυφερά,
ποῦ μοῦ ἀπήγγελλε μὲ τὴν θερμὴν καὶ ἡχηρὰν φω-
νήν του, τὰς ἡμέρας ποῦ διηρχόμεθα εἰς τὴν Νορ-
μανδίαν, εἰς τὸ Βερπρέ, ἐκεῖ ὅπου διέρρευσεν ἡ
παιδικὴ μου ἡλικία, ἐκεῖ ὅπου ἐγεννήθη τότε καὶ
ἡ Κλαίρέττη μου. Ἐκεῖνος ἀγχιπᾷ μετρίως τὴν ἐ-
ξοχὴν ἂν καὶ ψάλλῃ ἀφειδῶς τὰς καλλονὰς τῆς
φύσεως. Λέγει ὅτι διὰ νὰ εἶναι ἰσχυραὶ αἱ ἐντυπώ-
σεις πρέπει νὰ εἶναι παροδικαί· μάλιστα ἔρχεται καὶ
εὐθύς ὁ νοῦς του εἶναι διὰ τὴν ἀναχώρησιν. Ἐγὼ
τὸ ἐναντίον. Ἀλλ' αὐταὶ αἱ διαφοραὶ δὲν ἐφανε-
ρώνοντο, ἐννοεῖται τὰς πρώτας ἑβδομάδας. Ἦτο
τρελλὸς διὰ τὰ μεγάλα δάση, διὰ τὰς χλοερὰς
ἀτραπούς, τὸν μακρὸν θόρυβον τῆς θαλάσσης καὶ
τρελλὸς ἀπ' ὅλα περισσότερον διὰ τὴν ἀφελῆ γυ-
ναικούλα του, διότι ἤμουν ἀφελῆς, τὸ ἐννοῶ. Ἡ

περιφρόνησις διὰ τὴν Κλαίρην τῆς ἐποχῆς ἐκείνης
ἀποδεικνύει τοῦλάχιστον ὅτι ἔκμα ἐκτοτε μερι-
κὰς προόδους... ὅχι ἴσως ἀρκετὰς, ἀλλοίμονον! Ὁ
Μᾶξ διατηρεῖ ἀκόμη μαζὶ μου τὸ εἰρωνικόν του
ἐκεῖνο ὕψος, ποῦ ἐλάμβανε διὰ τὰς ἀφελείας μου. Θὰ
εἴπῃς ὅτι ἡ τρυφερότης του ὑπερέβαινε τὴν εἰρω-
νίαν του· ἀδιάφορον, μοῦ εἶναι δυσάρεστον νὰ σκέ-
πτομαι ὅτι κατὰ βάθος μὲ οἰκτεῖρει, καὶ ὅτι μὲ
κρίνει μὲσα του ὅπως κρίνει κάποτε φανερὰ καμίν
ἀπὸ τὰς φίλας μας:

— Τί χίγη ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ καλὴ κυρία Χ.!

Ξεύρεις ὅτι πάντοτε ἤμουν ὀλίγον φιλόποτος
καὶ μυιᾶγγικτος, ἀλλὰ δειλὴ πρό πάντων. Ὅταν
βλέπω νὰ φρίσῃ ὁ μύσταξ τοῦ αὐθέντου καὶ κυρίου
μου, μ' ἓνα ἰδιαίτερον χαμόγελον, καὶ ν' ἀνυψου-
ται ὀλίγον τὸ δεξί του φρύδι, μὲ μίαν ἔκφρασιν πε-
ριφρόνησεως, μοῦ ἔρχεται νὰ τοῦ ξεφωνήσω:

(Ἐπεται συνέχεια).

Ο ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Ἀπὸ καταβολῆς κόσμου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ δεκάτου
ὁρόου αἰῶνος, μολοντί τόσαι ἔγιναν ἀνακαλύψεις καὶ τόσα
παρήχθησαν ἀριστουργήματα δὲν εἶχαν ὅμως ἀκόμη ἐξέ-
ρη τὸνύαλινον σωλήνα τῆς λάμπας οὔτε τὸν σημερινὸν μη-
χανισμόν αὐτῆς. Αἱ λυχνίαι ἦσαν καλλιτεχνικώταται ἀλ-
λὰ ἐκάπνιζαν ἐλεεινὰ καὶ μετρίως ἐφώτιζαν τοὺς συγχρό-
νους των. Ἀργότερα ἀντεκατεστήθησαν ἀπὸ τὰ κηρία καὶ
τὸ ἔλαιον ἔμεινε διὰ τοὺς ὀλιγώτερον πλουσίους ἐνῷ οἱ πτω-
χοὶ ἤρχοντο νὰ ἀπολαμβάνουν τὴν ἡμέραν τὰς εὐεργετικὰς
τοῦ ἡλίου ἀκτίνας καὶ τὴν νύκτα νὰ κολυμβοῦν εἰς τὸ σκό-
τος ἢ ἐν ἀνάγκῃ νὰ φωτίζονται καίοντες ρητίνην. Καὶ
ὅμως οἱ τότε Παρισιανοὶ δὲν ἐφάνοντο δι' αὐτὸ δυστυχέ-
στεροι.

Πόση ὅμως μεταβολὴ ὅταν πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν ἐφευ-
ρέθῃ τὸ φωταέριον, πρὸ τριάκοντα τὸ πετρέλαιον καὶ μόλις
πρὸ δέκα—πέντε τὸ ἡλεκτρικὸν φῶς!

Σήμερον—ἐὰν λάβωμεν ὡς ἀρχικὴν μονάδα τὸ εἰς μίαν
ῥακ καίονμενον κηρίον—οἱ παρινοὶ καταναλίσκουν ἑτη-
σίως διὰ τὸν φωτισμὸν 35 δισεκατομμύρια καὶ 205 ἑκα-
τομμύρια τοιούτων κηρίων καίοντες φωταέριον, πετρέλαιον,
ἔλαιον φωτικόν, κηρία στεατίνης καὶ μεταχειρίζομενοι τὸν
ἡλεκτρισμόν. Δηλαδή ὁ φωτισμὸς ἐνὶ ἔτους τῶν Παρισίων
ἰσοδυναμεῖ μὲ κηρίον τὸ ὅποῖον θὰ ἔκαιεν ἐπὶ 4 ἑκατομμύ-
ρια ἑτη ἢ μὲ 35.205.000.000 κηρία, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ
καθὲν θὰ ἔκαιεν ἐπὶ μίαν ῥακ. Καὶ ἀναλογοῦν δι' ἕκαστον
κάτοικον τῆς μεγαλοπόλεως 36 τοιαῦτα κηρία καθ' ἑ-
κάστην.

Τὸ φωταέριον ἔχει τὴν μεγαλύτεραν δαδῶσιν. Αἱ διά-
φοροι ἑταιρίαι τῶν Παρισίων ἐξοδεύουν 310 ἑκατομμύρια
κυβικὰ μέτρα κατ' ἔτος. Ἀπὸ τὰς 83 χιλιάδας οἰκίας τῆς
γαλλικῆς πρωτεύουσος αἱ 31 χιλιάδες προμηθεύονται φω-
ταέριον, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν πελατῶν ἀνέρχεται εἰς 319.000.
Ὁ ἡλεκτρισμὸς φωτισμὸς ἀνεπτύχθη κάπως κατὰ τὴν τε-
λευταίαν μόνον πενταετίαν. Εἰς τὰ 1889 ὑπῆρχον μόνον
20.000 ἡλεκτρικαὶ λυχνίαι ἐνῷ σήμερον ἀνέρχονται εἰς
350.000· οὗ ἦττον ἡ δαδῶσις τοῦ φωταερίου εἶναι 15
καὶ ἡ τοῦ πετρελαίου τέσσαρας φορές ἰσχυρότερα τοῦ ἡλε-
κτρικοῦ φωτισμοῦ.